

SERWIS INFORMACYJNY AMBASADY R.P. PRZY WATYKANIE

No 27

Rzym, dnia 13 września 1957.

Sytuacja międzynarodowa

Mimo niepokoju, jaki tu budzi zaostrzenie sytuacji na Bliskim Wschodzie i niewątpliwy wzrost wpływów sowieckich w Syrii, uwaga sfer watykańskich była w ostatnich dniach zwrócona na debaty o sprawach węgierskich w O.N.U.

Przeważa opinia, że ta wymiana zdań może doprowadzić do ostrych polemik na zebraniach, że jednak trudno się spodziewać poważniejszych zmian w stosunku do Węgier.

Podróż Gomułki do Belgradu jest przez niektórych uważana za antywęgierską demonstrację Moskwy. Nie zatrzymując się nad tą opinią, można stwierdzić, że rozumieją tu na ogół jedno: Gomułka, chcąc okupić w oczach Moskwy podróż o wszelkich cechach peryferyjnego porozumienia "horetyków", musiał w wystąpieniach swoich na terenie Jugosławii akcentować zdobycze i osiągnięcia komunizmu dyrygowanego przez Moskwę.

Z drugiej strony właściwa linia jego akcji wobec Tito jest zresztą obrana: zyskując solidarność tego ostatniego w sprawie granicy Odra-Nissa, Gomułka działa formalnie w interesie całego bloku wschodniego, którego Moskwa jest protektorem.

Zwraca tu uwagę słaba reakcja ze strony Bonn na zajęte przez Tito stanowisko. Odpowiada to jednak znanym intencjom Adenauera zbliżenia się do Warszawy zaraz po wyborach i nieporuszania sprawy granic.

Katolicy a socjalkomuniści

Wstępny artykuł redakcyjny "Osservatore Romano" z dnia 4 b.m. zajmuje się stosunkiem katolików do socjalizmu / "Cattolici e social-comunisti" /.

Socjaliści mówią o koniecznym, nieuniknionym zbliżeniu katolików do nich: a równocześnie o nierozrwalnej więzi socjalistycznych partij, t.j. o jedności socjal-komunistycznej; już to samo, zdaniem autora, wyklucza zbliżenie między katolikami a ruchem socjalistycznym. W dalszym ciągu artykułu autor rozprawia się z zarzutami, stawianymi przez socjalistów Kościołowi, o rzekomą jego wrogość wobec "demokracji", wskazując na przychylny stosunek Watykanu do demokracji chrześcijańskich.

Żąda też, by socjaliści, uznając prawo każdej zorganizowanej legalnie grupy obywateli do wpływów na życie państwa, nie odmawiali tego prawa Kościołowi i katolikom.

Artykuł wyraźnie dotyczy przede wszystkim spraw włoskich. Ale rzecznik Sekretariatu Stanu wyraża też obecny kierunek Watykanu, który wyraźnie występuje w obronie zasad katolickich, w szczególności w obronie zasad ekonomii własnościowej, której nie należy uważać za identyczną z ustojem kapitalistycznym. Pogwałcenie tych zasad jest, według nauki Kościoła, zaniechaniem na naturę ludzką i prawa Boże. Dlatego Kościół występuje nie tylko przeciw integralnemu bolszewizmowi, ale i przeciw czysto ekonomicznym zasadom komunizmu, nawet gdy jego wyznawcy głoszą tolerancję dla religii chrześcijańskiej i "filozofii wiecznej".

Kościół broni swych zasad przed wszelką odmianą marksizmu i istotnego socjalizmu nie tylko we Włoszech. Jest to główną myślą przewodnią o ogólnym znaczeniu, jaką wyraża artykuł "Osservatore Romano".

Godną jest uwagi zbieżność wypowiedzi w tej chwili przez Watykan z głosem Kardynała Prymasa Polski, który temu parę tygodni w swym kazaniu częstochowskim podkreślił fałsz "etyki socjalistycznej".

Wobec letniego urlopu zwykłego rzecznika Sekretariatu Stanu, wyręczył go w tym artykule jeden z najbardziej zasłużonych, starych publicystów katolickich włoskich.

Piękno jego wyszukanego i bardzo tu ocenionego stylu, dalekiego od uproszczonych skrótów i sloganów, nie przyczynia się do wyrazistości i przejrzystości wyrażonych myśli.

"Miranda Prorsus"

"Masowa komunikacja" - jak się obecnie nazywa zespół środków przemawiania do mas, t.j. kino, radio i telewizja - były od chwili swego powstania przedmiotem uwagi Stolicy Apostolskiej: już Pius XI wydał encyklikę o kinie /"Vigilanti cura"/, a obecny Papież często o tych samych sprawach wspomina. Obecnie wydana encyklika "Miranda Prorsus" /3 września 1957, "Osservatore Romano" z dnia 12 b.m./ jest poświęcona "masowej komunikacji".

We wstępie wyjaśnia Papież, że zarówno nowe środki głoszenia prawdy i przepowiadania Ewangelii, jak i nowe dziedziny w których może się szerzyć zło i fałsz, muszą interesować Kościół. Zakreśla granice wolności, jaką władze państwowe mogą i powinny zostawiać tym środkom, podkreślając konieczność kontroli nad inicjatywą prywatną. Ta powinna mieć na celu nie tylko zysk, ale przede wszystkim "służbę prawdzie i dobru" i ku tym celom kierować główne dziedziny kina, radia i telewizji, jakimi są informacja, nauczanie i widowisko. Szczególna uwaga powinna być przy tym zwrócona na odbiorców, a przede wszystkim na młodzież.

Zaleca też Papież biskupom, by w każdym kraju założyli specjalne biura dla kina, radia i telewizji w celu popierania dobrych i ostrzegania przed złymi komunikacjami. /Jest to wyraźna norma administracyjna i obowiązujący biskupów nakaz Stolicy Apostolskiej/.

Przechodząc do szczególnych zagadnień kina, Papież określa obowiązki biskupów w tej dziedzinie: mają oni sądzić o wartości filmów, swe sądy ogłaszać, wskazując na filmy dobre dla wszystkich, dobre dla dorosłych i złe oraz uświadamiać wiernych o ich obowiązkach; zaleca Papież by raz na rok jeden z dni świątecznych był poświęcony kożaniom o kinie. Dalej Papież wskazuje na zawodowe obowiązki krytyków, przedsiębiorców kinowych, kierowników kin katolickich, dystrybutorów, aktorów, reżyserów, producentów.

Omawiając sprawę radia, Papież podkreślił obowiązki słuchaczy: należą do nich wybór dobrych programów, stosowanie się w tym względzie do wskazówek biskupów; szczególnym obowiązkiem słuchaczy jest korespondencja z nadawcami i wywieranie na nich wpływów w celu ulepszania programów. Papież wspomniał o stacjach katolickich, wśród których wymienił Radio Watykańskie i podkreślił ich szczególne zadania.

Telewizja zwraca szczególną uwagę Papieża ze względu na jej przenikanie, ze słuchowiskiem i widowiskiem, do domów rodzinnych. Papież podkreślił, że "świątość ogniska domowego nie może być przedmiotem kompromisu" i mówił o szczególnych niebezpieczeństwach, jakimi zła telewizja grozi dzieciom oraz o potrzebie szczególnej czujności i jasnego sumienia rodziców w tym względzie.

W zakończeniu Papież polecił środki komunikacji masowej szczególnej opiece i czujności biskupów i kleru.

+ + + + +

Papież wspomniał "o pewnych narodziach, opanowanych przez komunizm bezbożny" i o ich programach, które są "nowym i podstępny sposobem ucisku sumienia", "nową, chytrą formą prześladowania religijnego".

+ + + + +

Sprawa kina, radia i telewizji należy w Watykanie do specjalnej komisji, na czele której stoi Arcybiskup O'Connor, Rektor Kolegium Amerykańskiego; jednym z jego głównych współpracowników jest Ks. Prałat Dr. Andrzej Deskur z Archidiecezji krakowskiej.

Poufne

Zjazd Towarzystwa Jezusowego

Papież Pius XII przyjął wszystkich 185 delegatów na ogólny, nadzwyczajny zjazd Towarzystwa Jezusowego, który obecnie odbywa się w Rzymie. Na czele zjazdu został przyjęty Generał T.J., O.Janssens z asystentami.

Zjazd budzi bardzo duże zainteresowanie ze względu na nowe zagadnienia, jakie problematyka rozwoju życia społecznego stawia przed Towarzystwem; jednym z aspektów tego zagadnienia jest coraz większe znaczenie, jakie ma w życiu Kościoła "Movimento per il Mondo Migliore" /"M.M.M."/ . Jest to instytucja, która powstała temu kilka lat w związku z kazniami Ojca Lombardi, T.J.

Znany ten kaznodzieja stara się urzeczywistnić liczne spele Papieży o ruch katolicki, któryby miał na celu przebudowę świata w duchu chrześcijańskim. W swojej nowej organizacji O.Lombardi powołuje się na przemówienie Piusa XII do rzymian z dnia 10 listopada 1952; z tego też przemówienia zaczerpnął on inspirację dla swego ruchu.

Ruch cieszy się szczególną protekcją Piusa XII; posiada w okolicach Rzymu obszerny kompleks budynków, w którym mieści się "Centro Internazionale" i gdzie odbywają się specjalne rekolekcje liczni księża oraz bardzo wielu przybywających do Rzymu "ad limine" biskupów. Niektórzy z nich czerpią tam natchnienie dla działań duszpasterskich na swych własnych szczeblach; "Centro" odciąża w pewnym stopniu Papieża, uwalniając go po części od przedłużania osobistych rozmów z biskupami. Trudno równocześnie nie zarejestrować pewnej opozycji, która przejawia się z zewnątrz w stosunku do programu i akcji Centrum M.M.M.

Nikt oczywiście nie zna przewidzianego porządku dziennego obecnego zjazdu Towarzystwa Jezusowego; jak zwykle w podobnych okolicznościach, czynione są różne przypuszczenia, podawane jako informacje.

Z Polski na zjazd przybyli Prowincjałowie warszawski i krakowski, O.O.Wawryn i Szewar oraz O.O.Bulanda, Baczyński i dobrze znany w Rzymie, były sekretarz Ś.p.O.Ledóchowskiego i późniejszy Prowincjał, O.Lohn.

W Kolegium Kardynałów

Zgon Kardynała Mercati stworzył znów lukę w św.Kolegium. Nie ma w nim obecnie uczonych, którym by można było zlecić zaszczytne miejsce "Bibliotekarza i Archiwisty św.Kościół Rzymskiego" - prócz Kardynała Tisserant, już obciążonego dziekanstwem i Kongregacją do spraw Kościoła Wschodniego. Niewiadomo, czy powierzenie mu Biblioteki, mimo że odpowiadałoby jego osobistym zamiłowaniom, nie byłoby dla niego wojaczką "na boczny tor".

Zostało obecnie w Kurii tylko 14 Kardynałów, z których 90 letni Kardynał Vorde nie może już żadnych funkcji sprawować, a Kardynał Tedeschini przy swoich 84 latach, choć mówi się że wrócił do zdrowia, też wiele świadczyć nie może. Byłaby więc potrzeba dopełnienia Kurii; trudno jednak tego się spodziewać, gdyż wakuje w św.Kolegium tylko 12 miejsc, a mianowanie tak małej ilości Kardynałów nie odpowiada temu, co dotąd robił Papież Pius XII.

Z 58 Kardynałów jest obecnie tylko 20 należących do narodu włoskiego; jest to niezwykle mały odsetek - prawie 1/3 św.Kolegium. Wyciąganie jakiegokolwiek wniosków z tej proporcji byłoby jednak przedwczesne.

Ś.p.Kardynał Mercati

Zmarł ostatnio w Rzymie "Kardynał Bibliotekarz i Archiwista św.Kościół Rzymskiego" obchodził w zeszłym roku dziewięćdziesiątą rocznicę urodzin. Uczony, badacz i historyk - lista jego prac wydana

w roku zeszłym, zawiera 421 pozycji bibliograficznych, dotyczących w większości spraw archiwalnych - zmarły Kardynał pochodził z rodziny oddanej nauce. Brat jego, zmarły w zeszłym roku ks. Angelo Mercati, był prefektem Archiwum Watykańskiego i w tym charakterze najbliższym współpracownikiem Kardynała; drugi brat, Prof. Silvio Mercati, jest również całkowicie oddany studiom historycznym i filologicznym.

Kapelusz otrzymał ks. Jan Mercati od Piusa XI w 1936 roku jako prefekt Biblioteki Watykańskiej, równocześnie z wiceprefektem, dzisiejszym dziekanem św. Kolegium, Kardynałem Tisserant.

Łączyły go ze zmarłym Papieżem bliskie stosunki z okresu gdy oboj pracowali w Bibliotece Mediolańskiej. Będąc osłabionym bardzo skromnym, ks. Mercati wyznał się wówczas od tego zaszczytu mówiąc, że to mu przeszkodzi w pracy. Uzyskał dyspensę od wszelkich obowiązków kardynalskich i dalej całe życie spędzał w bibliotece; w ostatnich latach już nie kierował pracami biblioteczny, w czym go wyręczał prefekt, o. Albareda. Studiował jednak do końca i był żywą "encyklopedią", z której z ogromnym pożytkiem korzystali czytelnicy biblioteki.

Kardynał był bardzo szczerym i żywym przyjacielem Polski; był członkiem Polskiej Akademii Umiejętności.

Obchód rocznicy bitwy wiedeńskiej

W kościele, zbudowanym w Rzymie na pamiątkę odsieczy wiedeńskiej ku czci Imienia Marii, rozpoczęło się 12 września doroczne trzydniowe nabożeństwo, związane z rocznicą zwycięstwa Sobieskiego nad Turkami.

Błogosławieństwa Majów. Sakramentem udzielił ks. Probst Meystrowicz, Radca Kanoniczny Ambasady R.P. przy Stolicy Apostolskiej.

W Kolegium Kardynałów

W Kolegium Kardynałów, który jest jednym z najstarszych i najświętszych instytucji Kościoła, odbyła się w dniu 12 września 1945 roku sesja Rady Kardynałów. W tym dniu odbyła się również sesja Rady Kardynałów, która odbyła się w dniu 12 września 1945 roku.

W Kolegium Kardynałów, który jest jednym z najstarszych i najświętszych instytucji Kościoła, odbyła się w dniu 12 września 1945 roku sesja Rady Kardynałów. W tym dniu odbyła się również sesja Rady Kardynałów, która odbyła się w dniu 12 września 1945 roku.

W Kolegium Kardynałów, który jest jednym z najstarszych i najświętszych instytucji Kościoła, odbyła się w dniu 12 września 1945 roku sesja Rady Kardynałów. W tym dniu odbyła się również sesja Rady Kardynałów, która odbyła się w dniu 12 września 1945 roku.

W Kolegium Kardynałów

W Kolegium Kardynałów, który jest jednym z najstarszych i najświętszych instytucji Kościoła, odbyła się w dniu 12 września 1945 roku sesja Rady Kardynałów. W tym dniu odbyła się również sesja Rady Kardynałów, która odbyła się w dniu 12 września 1945 roku.